

LETO XII.

ZVEZER 22.

Vrli Sloveni: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike.

A. M. Slomšek

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1912

CIRILOVA TISKARNA.

Vsebinska 22. zvezka:

	Stran		Stran
Pouk.		Dekliški vrtec:	
Napravite si domačo knjižnico	337	Bodimo odločne Slovenke	349
Slovenke! Sestre naše	337	Branimo deklško čast	349
		Svetovalka	350
Zabava:		Društveni glasnik:	
V Ameriko	338	Vurberg	350
Na Črnogorskih tleh	343	Velika Nedelja	350
Tudi ti	343	Gornja Radgona	351
Konec Turčije	343	Rečica	352
Razgled po svetu.	346	Šoštanj	352
Orli:		Drobtinice:	
Ptujška okolica	333	III. slovenski protialkoholni kongres	352

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K.
na pol leta 1 K, na četrto leta 50 h. — Uredništvo in upravnništvo
je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva
14. novembra 1912.

Zavod sv. Marte v Trstu

ulica S. Francesco št. 15, I. nadstr.

sprejema brezposelna dekleta pod streho in posreduje za službe.
Rafaelov odsek Marijine družbe sprejema dekleta na kolodvoru in
jih vodi v zavod. Zavod vzdržuje in nadzoruje zveza »Marijin dom«.

Srečke v korist „Slovenski Straži“.

Turška srečka na mesečne obroke po 4 krone 75 vin. Glavni dobitki vsako leto 1.800.000 frankov. : Turška srečka in še tri druge srečke na mesečne obroke po 6 kron 25 vin. :: Glavni dobitki vsako leto čez 2.000.000 kron. Vsaka srečka mora biti izžrebana. Najmanjši dobiček turških srečk 230 K.
::: Pojasnila daje in naročila sprejema :::

Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

== NAŠ DOM ==

Štev. 22. V Mariboru, 15. novembra 1912. XII. letnik.

Do žrebanja velike loterije „Slovenske Straže“ samo še nekaj dni! Žrebanje že 18. novembra. Hitite z kupovanjem in naročevanjem srečk. Vrednost vseh dobitkov 20.000 kron. Srečka samo 1 krono.

Pouk.

Napravite si domačo knjižnico!

Spisal Mihael Menoni.

Sedaj je prišel zaželjeni čas, da ste dobili Mohorjeve knjige. Vem, da jih radi vzamete v roke in vse natančno prečitajte; pa znano mi je tudi, da jih nekateri v par tednih pregledajo, potem pa vržejo v kak kot, da tamkaj ležijo cele mesece. Tudi sicer kupite včasih kako koristno knjigo, morda kako poučno povest ali kaj enakega, pa komaj malo pregledate knjigo, že leži v marsikaterih hišah med starimi cunjami v omari ali pa med pepelom na ognjišču.

Nekateri dajejo take knjige celo malim otrokom, ki jih sicer z veseljem prav kmalu po svoje „preberejo“, to se pravi, raztrgajo, posebno, če je v njih kaj slik.

Ali je tako ravnanje pametno? Ne! Čez leta in leta bi morda zelo želeli imeti knjige, ki ste jih zavrgli tako lahkomisljeno. Kaj boste torej storili v bodoče? Storit, kakor vam svetujem jaz priprosti slovenski mladenič: napravite si domačo knjižnico!

Kaj je to? Domači mizar naj vam napravi priprosto, pa trdno omarico, ki ima več vodoravnih desk, druga nad drugo. Deske se morejo dati postaviti višje in nižje po zobeh, ki jih mizar zareže ob strani. Omarica naj ima vrata, lahko tudi deloma steklena, ki se dajo zakleniti. Takša omarica priprostega dela ne stane mnogo.

V to omarico zložiš knjige, ki jih misliš shraniti. Knjige postaviš tako, da stoje navpično in imajo obrnjen

hrbet ven iz omare proti tebi. Seveda morajo biti knjige vezane, sicer ne stoji pokone. Knjige daj vezati trpežno in priprosto. Saj priprosto vezanje ne stane mnogo denarja. Knjige, če jih imaš mnogo, razvrsti v omaro po njih vsebini; to se pravi: povesti skupaj, molitvenike in nabožne knjige skupaj, gospodarske posebej itd. Če zaznamuješ knjige ene vrste s črko A, druge s črko B, in napraviš na hrbet vsake knjige na malem papirčku črko in še posebno številko knjige, najdeš vsako knjigo hitro, tudi če bi imel v omarici 100 knjig in še več. Seveda zapišuj vse knjige v poseben zapisnik. Imej tudi zapisnik, kamor zapišeš, če si posodil komu kako knjigo. Vsaka knjiga naj ima v začetku s črnilom zapisano ime hišnega gospodarja. Tudi vse časopise, na katere ste naročeni, shranjujte lepo v to omaro, posebno sedaj ob času vojske, da boste v poznejših časih lahko pogledali, kako je kaj bilo in izpadlo.

Tako delajte, ne bo vam žal. Stari Mohorjani bi lahko imeli na ta način pravi hišni zaklad dobrih knjig. Lepo urejena domača knjižnica je gotovo lepa dedščina in dragocen spomin na skrbnega umrlega očeta.

Slovenke! Sestre naše!

Pomagajte nam!

Od kod slišimo ta klic? Doni na naše uho iz bližnjega Balkana, od bratov naših, ki so šli na boj zoper Turka, tega zakletega sovražnika kristjanov.

Vojskovali so se naši bratje Srbi, Bolgari in Črnogorci. Niso marali za sovražne krogelje in krive sablje usmiljenih Turčinov, šli so naprej, da osvobodijo krščansko zemljo turških verig, oprostijo krščansko rajo večstoletnega robstva.

Že več tednov se bije sveta vojska na Balkanu, že več tednov vihtijo bridke meče krščanski vojaki in priborili so zopet sveto zemljo slovansko — a kako so jo priborili? Z neizrečenim junaštvom, z žrtvami, ki so nezaslišane, občudovanja vredne.

Vsa Evropa, celi svet strmi nad njimi, nad Slovani v Balkanu.

Tisoči so umrli za domovino, a tisoči krvave na strašnih ranah ter leže na bojnem polju, ali pa v bolnišnicah, kamor so odhiteli tudi slovenski zdravniki, da jim pomagajo.

In kaj so poročali naši slovenski zdravniki?

Poslušajte, drage Slovenke, in naj se vam srce odpre in omehča v krščanskem usmiljenju.

»Bolnišnice so prenapolnjene. Ranjencev je toliko, da ne zmagamo z delom in postrežbo. Vsega imamo premalo: odej, blazin, srajc za bolnike, rjuh, brisačev, nogavic, posode, skledic, žlic, nožev, vilic. Pošljite nam iz slovenske domovine karkoli premorete. Tudi denarni doneski so največja dobrota. A pošljite kmalu. Kdor hitro pomaga, dvakrat pomaga!«

To, ljube Slovenke je klic iz Balkana! Kakor iskra je padel v mehka srca blagih žen in deklet. In v Ljubljani, Mariboru in Celju že zbirajo navedenih stvari za uboge ranjence na Balkanu.

A vem, tudi ve, čitateljice N. D., bi rade kaj prispevale. Tudi Vaša srca so blaga in požrtvovalna. Rade bi kaj storile, a ne veste kako! Kar danes začnite po mojem nasvetu:

Nabirajte, kar vam hoče kdo dati rabljivih stvari, ki sem vam jih naštel. Vsak vam bo rad kaj dal, in če drugega ne, par vinarjev. Vsak fant si bo rad pritrgal 10 vinarjev tobaka, vsaka mladenka kaj položila na oltar človekoljubja in usmiljenja!

In matere in žene — kako rade bodo one kaj žrtvovale za ranjene vojake. Treba jim je le potrkati na srce ter jih vprašati: »Mati, kaj bi poslali, ako bi bil vaš sin zdaj med ranjenci? Prosim vas, dajte nekaj in Bog bo povrnil, da se bo vam prihranila taka nesreča.« Vsak oče bo rad kaj dal in če je še tako malo. Saj so ranjenci bratje naši, sinovi majke Slave in zdaj kot mučniki najbližji našemu srcu.

Začnite nabirati kar danes! Navdušujte za to prijateljice, brate, sorodnike! Nobena vas, nobena hiša brez milodara.

Kar ste nabrali, kar odpošljite. Tisti, ki ste blizu Kranjske, v Ljubljano. Naslov naredite: Upravništvo Slovenca v Ljubljani!

Tisti pa, ki ste bliže Maribora, naslovljajte pošiljatve: Upravništvo »Našega Doma« Maribor, Koroška cesta 5.

Iskreno Vas prosim, ne dajte se oplašiti! Začnite takoj v imenu Božjem, v prid ranjencev na Balkanu. Prepričana sem, da Vas nisem prosila zastonj.

Iskreno Vas pozdravlja

Savinjska.

(Darovi bodo izkazani v našem listu)

Zabava.

V Ameriko.

Potopisna črtica

Pred oltarjem slavne in čudodelne Matere božje trsatske sem se bil ravnokar poslovil, ko me zunaj svetišča nagovori mlad slovenski fant ter vpraša, če sem Slovenec. Vesel pritrdim s pristavkom, da sem iz Štajerskega. —

Nato se mi predstavi, da je doma z Notranjskega ter da misli dne 13. aprila odpotovati v Ameriko, kjer je enkrat že bil.

„Prijatelj, potem pa greva skupaj, tudi jaz grem s parnikom „Alice“ v Ameriko,“ — Ni mi bilo žal, da sem se seznanil s tem mladeničem, kateri je

videl že veliko sveta, a ostal pri vsem tem vrl Slovenec in zaveden pristaš katoliške slovenske stranke.

Ogledala sva si potem še Reko, in da nekoliko poskusim morje, se peljeva s parnikom v Pulj, kamor je trajala vožnja vsled huđe burje 6 ur.

„No, če bo vedno tako, kot je danes, potem se res bojim iti v Ameriko“, pravim svojemu tovarišu. — Pa še kako me je potolažil, češ, to še ni nič proti morskim valovom na velikem morju.

Prav nič več nisem bil navdušen za Ameriko, vendar prenarediti se ni dalo. Že teh kratkih 6 ur me je morje prepričalo, da ni šale ž njim. Razun mornarjev ter mojega tovariša in mene so vsi potniki plačevali davke morju, kar menda ni prijetno. Prav ponosen sem bil, dospevši v Pulj, ker sem prvo skušnjo dobro prestal.

Ker sva imela dovolj časa, hajd po mestu in v vojno luk, kjer stražijo naše bojne ladje istrsko obal ter celo našo Avstrijo. — Podčastnik ladje „Bamberg“ naju je vabil iz ladje na ladjo, nama razkazoval velikanske topove in drugo. Le na cesarsko jahto nismo smeli iti, ker so jo ravno snažili. Omenim, da se ž njo največkrat vozi naš prestolonaslednik, Franc Ferdinand. Razlikuje se od drugih morskih velikanov po svoji beli barvi. Da je v notranjščini zelo krasno opremljena, sem prijaznemu podčastniku Dalmatincu rad verjel.

V lepem parku na griču pa stoji velikanska bronasta postava, spomenik admirala Tegetthoffa, zmagovalca pri Visu, ki gleda na morje in brodovje.

Mislil sem si, kaj če bi imel Tegetthoff takrat tako brodovje kot ga ima dandanes Avstrija, potem bi bil šele laške grabežljivce pošiljal na oni svet. Vendar žal dandanes Avstrija premore še mnogo manj brodovja, kot druge države. Samo mornarje-vojake ima boljše, vrle Dalmatince, slovanske naše brate, trdne kot skale, na katerih so se narodili.

Zvečer naju je vlekel železni konj

proti Trstu. — Dne 13. aprila ob 9. uri je bilo napovedano, da se moramo predstaviti zdravniku, da nas preišče, ker bolnih ljudi v Ameriki ne marajo in se morajo kar iz Trsta vrniti nazaj. Ko smo to opravili, spravimo še prtljago v reč, potem pa hajd pogledat ladjo. Ogromna množica ljudi se rine ob pomolu in se vkrcava, ker opoldne mora biti že vse na ladji ter odpluje. Ker je bilo še dovolj časa, se vrnemo v mesto, da sporočimo potom razglednic še zadnje pozdrave svojim dragim in po nekotikem okrepčilu ogledava mesto, katero me je pa malo zanimalo.

Ko smo bili že na ladji, sem imel priliko videti ginljive prizore ob slovesu. Tukaj se poslavlja oče od sina, tam mati od ljubljene hčere, kateri daje med solzami obilo zlatih nauk, ktere pa žalibog mnogokatera hitro pozabi. Na drugi strani zopet vidimo, kako se poslavlja mož od ljubeče žene; dolgovi ga tirajo za zaslužkom, a mogoče je to slovo za vselej, če ga pokonča v tujini stroj ali ga ubije zemeljska plast v rudokopu. Milo se mi je storilo, ko sem gledal to poslavljanje. Za menoj ni jokal nihče, nikdo mi ni podal desnice, ker domači in prijatelji moji so daleč tam v zeleni Štajerski in mogoče še mislijo ne več na mene. Sirena nas je opozorila, da bomo skoro se začeli pomikati dalje. Slovenski rojak! Če ti ni najhujša sila, ne hodi v tujino, doma delaj rodno grudo, ker kruh v Ameriki je ravno tako trdo zaslužen kot doma in še bolj. Koliko zdravih, krepkih moči vzame Amerika, nazaj pa pošlje bolehnne in dela nezmožne ljudi.

Življenje na ladji je kaj enolično, vendar ga na kratko opišem. Potniki 3. razreda so večinoma naši kmečki izseljenci iz Kranjske, Štajerske, Primorske in Hrvaške. Nalaja se tudi zelo mnogo Macedoncev, Lahov in Madžarov. Bivajo v zelo nezračnih smradljivih prostorih, natlačeni kot slaniki. Hrana jim je zelo slabo pripravljena in mnogi rajši stradajo, kakor pa da bi uživali take pomije. Človeku že sla-

bo prihaja, če samo gleda tako mešanico, kaj še-le, če jo mora jesti.

V 1. in 2. razredu je seveda boljše; tu imajo izvrstno hrano, lepe, zračne prostore in uslužbenci so zelo postrežljivi in prijazni.

Kadar je morje mirno, je res lepo potovati, ali gorje, če ziblje vihar ladjo, potem zahteva morje svoj davek. Midva s tovarišem sva se vedno znala obraniti tehi sitnosti, več potnikov pa zboli že takoj prve dneve. Osobito ženske so prave revice na morju. Moški se šaliyo, ženske pa jočejo, kakor bi jih kdo naprosil.

Dne 14. aprila je bilo zelo vibarno morje, potniki bleđi in klaverni, morskih davkoplačevalcev vedno več. Dne 15. aprila ob 2. uri popoldne smo dospeli v grško mesto Patras, katero sem si šel ogledat v družbi dveh Čehov, prav prijaznih gospodov. Znamenita je velikanska razvalina starega gradu, v katerem, še ne popolnoma razsuteh obzidju je sedaj vojaško večbališče.

Grški vojaki so nam rijazno razkazovali razne podrtine, žal, da nismo nič razumeli. Cerkvi smo videli dve, seveda pravoslavne, v eno smo šli pogledat, bila je zelo krasna in prav podobna našim.

Mesto je precej prijetno, z lepimi parki in ima vse polno cvetočih dreves. Ker se nam niso čevlji dovolj sveli, so nas nadlegovali snažilci čevljev tako dolgo, da smo se udali in zaupali svoje čevlje grškim paglavcem, katerih je bilo okrog nas okoli 15. Potem smo imeli mir. Prav po orientalsko smo kar na ulici pili na turški način prirejeno kavo z goščavo vreč, kar je posebno jezilo mojega kranjskega tovariša, češ, vsaj „godlo“ bi ne prodajali poštenim ljudem za drag denar. Seveda smo si privoščili za „poskušnjo“ grškega vina, močnega sicer, venčdar za naš okus ni bilo, ker je grenko in diši kakor po terpentinu. Seveda je kranjski Janez čez tega tudi zabavljal, pa smo ga potolažili, da je bolj dober za želodec, kot marijacejske kapijice. Nazaj grede na ladjo smo se še neko-

liko prepirali z brodnikom, ker nas ni hotel peljati do ladje za tisto ceno, kakor smo se prej pogodili. So zviti ptički ti Grki, ker če hočeš na ladjo, pa plačaj!

Zvečer ob 10. uri smo odpluli dalje. Mimo Mesine smo pluli dne 16. aprila ponoči in je nismo videli. Drugi dan dne 17. aprila smo se ob najlepšem vremenu ustavili v sicilijanskem glavnem mestu Palermo. Znamenito je to mesto vsled tujskega prometa in šteje okoli 60.000 prebivalcev. Prekrasna, svetovno znamenita stolna cerkev nas je kar očarala. Prav čudil sem se, da je tukaj ravno takšen tabernakelj, kakoršen je pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah, katerega je dal lansko leto napraviti velezaslužni g. župnik P. Kasijan. Delo je res mojstersko. V stranskih ladjah so rakve sicilijanskih vladarjev, kateri so vladali do leta 1860. Podobne so onim na Kostanjevici v Gorici, kjer leže francoski kralji iz hiše buorbonske.

V kapucinski cerkvi imajo tako zvane katakombe; sicer ne vem, če zaslužijo to ime. Velikanski podzemeljski prostor je napolnjen z okostnjaki, kateri so v več vrstah kar na stene privezani. Tisoče in tisoče je teh mrličev, katere so do leta 1880 tukaj pokopavali, ali bolje rečeno na steno vesili. Vsak ima svoj listek z imenom dotičnika, čas rojstva in smrti. Ohranjeni so vsi dobro, še onim iz 17. stoletja se poznajo lasje in brađa. Tu vidiš kapucina v borni halji, duhovnika s štolo, škofa z mitro, z zlatom obšito obleko na suhih kosteh bogataša in v revni cunji zavitega siromaka. Tu sem naj pride lahkoživec in mlačnež, pabo videl, da bo treba enkrat umreti, da po smrti ni razlike med bogatini in reveži. Sem naj pridejo oni, kateri si domišljajo, da je ni moči, katere bi se bali, in ki zatirajo bližnjega in ga zaničujejo v svojem napuhu.

Ogledali smo si še muzej, v katerem je največ imenitnih slik laških umetnikov. Zanimal nas je pozlačen „gala“-voz, nekđaj last sicilijanskih vladarjev. Nadalje je tudi mnogo drugih

znamenitosti, kakor je že navadno po večjih muzejih.

Po stranskih ulicah je zelo nesnažno, smetišča imajo kar na ulicah, ter moraš dobro paziti, da kje ne zagaziš do gležnja v nesnago.

V hotelu so nas posregli s pravo italijansko hrano in prav drago zaračunali. Pohvaliti pa moram izvrstno vino po 36 krajcarjev liter. Tega smo še na ladjo vzeli seboj in kranjski Janez ga je nesel z velikim veseljem prav velik „balon“ pod pazduho. To ga bomo pa pihnili jutri zvečer, ko bomo vrgli „duraka“. In res smo ga „pihnili“ ter bili prav dobre volje.

Dne 18. aprila je bilo megleno vreme, da se ni nikamor videlo. Čul se je vedno le glas sirene, katera je dajala vsakih 5 minut znamenje, da bi kak drugi parnik ne trčil ob našo ladjo. Tudi vihar nam ni dal miru, vedno nas je, zrakaželjne, podil nazaj v kabine. Ta dan so največ trpeli Lahii, kateri so se vkrcali v Palermi. Nekateri so dali duška svoji nevolji nad morsko boleznijo in grdo preklinjali. Menda noben narod na svetu tako grdo ne preklinja kot ravno Lahii. Pri vsaki besedi kolne Boga in Mater božjo. Menda ima zato ta narod največ anarhistov in morilcev kronanih glav.

Dne 19. aprila nas je zopet pozdravilo ljubo sonce. Vsem nam se je bralo veselje na obrazih, posebno, ker bomo prišli zopet do suhe zemlje, Afrike. Ob 3. uri popoldne nas je pozdravilo prelepo mesto Algier; bilo je ravno v zastavah. Na obisku je bil namreč neki francoski minister. Algier je francoska posest v Afriki; ima krasno lego ter slovi po svoji spažnosti in lepih palačah. Res vse tako okusno in lepo. Krasni nasadi palmovih dreves so nas opomnili, da bivamo pod vročim solncem. Na ulicah srečaš ponosne Arabce v belih haljah in Arabkinje v širokih hlačah, in če nikjer, tukaj je istinit pregovor, da ženske hlače nosijo. V obraz jih ne moreš pogledati, ker imajo zakritega. Ogledali smo si tudi turško mošejo, lepo stavbo; posneta je baje po carigrajski mošeji, bivši kato-

liški cerkvi sv. Sofije. Vstopivši v predvor, smo morali mi krivoverci obuti velikanske copate, da smo smeli s svojimi nogami vstopiti v svetišče Mohamedovega Boga. Notri je bilo precej mohamedancev, ki so z razpetimi rokami padali na obraze in molili.

Damam, ki so se bile nam pridružile, se je zdelo to zelo smešno, meni pa ne, ker marsikateri kristjan bi si lahko glede pobožnosti vzel za vzgled mohamedanca.

Na tleh je vse pregrnjeno z dragocenimi preprogami iz Carigrada, kakor nam je pripovedoval Arabec. Ko smo si ogledali mošejo, smo dali nekaj bakšiša, kar je Arabce tako navdušilo, da so nas hoteli peljati še v drugo mošejo, a ker se je že mračilo, smo to ponudbo odklonili. Čas je bil, vrniti se na ladjo, katere do Amerike nismo več zapustili.

Med potjo so nas nadlegovali mali Arabčki za bakšiš, ker so spoznali v nas tujce. Ponujali smo jim naše novce, pa so nam s preziranjem dopovedali, da hočejo belih novcev, katere pa smo sami tudi radi imeli. Proti polnoči se je začela ladja pomikati od obrežja in nudil se nam je slikovit prizor. Gledali smo krasno razsvetljeno mesto, videli smo je dolgo časa, a slednjič nam je le izginilo izpred oči. Dne 20. aprila smo videli zopet evropsko obrežje. Vreme nam je bilo milo. Po srednjeevropskem času smo prišli za eno uro navskriž s sredozemskim.

Zjutraj, dne 21. aprila, smo se peljali mimo Gibraltarja, katerega smo gledali v jutranjem solncu. Tukaj je ožina med Afriko in Evropo zelo ozka, tako, da bi dober strel nesel iz obrežja na obrežje na drugi strani. Slišali smo na lačjo zvon, ki je vabil k sveti maši; bila je ravno nedelja.

Na obrežju je videti mnogo belih, kmečkih domov, ki so me spominjali na ljubo domačo zemljo tam na Slovenskem. Popoldne se nam je suha zemlja popolnoma skrila, cela širna ravan sama voda, in to bo trajalo do New-Yorka. Tovarišem kakor tudi meni samemu je bilo nekako tesno pri sreč,

posebno ker smo že med potjo izvedeli o velikanski nesreči, katera se je zgodila v oceanu s parnikom Titanic. Nismo vedeli, da je nedelja, drugače, kot po koledarju. Na ladji se nič ne pozna, če je petek ali svetek.

Dne 22. aprila smo se prav dolgočasili, le Janez z Notranjskega je še katero povedal, da smo se smejali. Hrvatje v medkrovju so prepevali tužne pesmi, tužne kakor njih domovina pod ogrskim trinogom. To nas je delalo še otožnejše. Zvečer je umrla na ladji neka Grkinja. Ponoči so jo spustili v velikanski grob, kjer ni bilo treba grobarja — v morje. Nam so hoteli mornarji to prikriti, povedal pa mi je o vsem zaupno strežnik, ki je imel v moji kabini posla in me je zelo cenil, ker je vedel, da imam v zalogi nekoliko dobre slivovke in brinovca.

Dne 23. aprila me je iznenadil Janez s predlogom, da bi šla iskat v medkrovje Slovencev, za kar sem bil takoj pripravljen. In res sva našla naše rojake, blede in izmučene. Pritoževali so se čez nesnago in slabo hrano, katere niso mogli uživati. Nečedne, drobne in počasne živalice so lezle kar po oblekah, kojih gospodar je bil „hraber“ Italijan in „ponosen“ Grk, zato ni čudno, če so bili tudi naši ponižni rojaki deležni tega veselja. Dekleta so se kar jokala, češ, kaj bo in kje se bodo mrčesa iznebila. Bala sva se, da sva se tudi midva nabrala teh prijateljic. Kar se pa k sreči vendar ni zgodilo. Janez mi je zatrjeval, da se njega nobena reč ne prime, in v tem slučaju je imel menda prav. Rekel je, da bo še šel obiskat medkrovje in tolažit kranjske rojake, ker je imel mehko in usmiljeno srce.

Drugi dan, dne 24. aprila, je res zopet šel ter tolažil in dajal pogum zlasti dekletom. Pravil jim je, kako se naj obnašajo v Ameriki in koliko je tam Slovenk, ki so se dale od sleparjev spraviti v nesrečo in sramoto. Res, koliko dobrih, poštenih deklet pride v Ameriko, tukaj pa se dušno in telesno pogubijo. So pa tudi častne izjeme.

Pridne ljudi imajo povsod radi in jih cenijo.

Dne 25. aprila nas je iznenadila novica, da se število potnikov vsled smrti Grkinje ni nič zmanjšalo, ker je neka Hrvatica povila dete. Njen mož ni bil tega veselega dogodka nič kaj vesel in se je prav černo držal, ko mu je prišla strežnica povedat to novico. — Ker sem že pri otrocih, naj omenim, da so največja nadlega na ladji ti mali kričači; ko bi se človek mogel vsaj kam skriti pred njimi.

Dne 26. aprila: vreme še dokaj ugodno. Tolažili smo se že z nado, da bomo videli kmalu zaželeno Ameriko. Žal, da nas je to upanje varalo, ker ladja je vsled ledenih gora, ki plavajo na morju, zelo počasi in previdno vozila.

27. april: mrzel, jasen dan, tupa-tam smo videli plavati velike grče ledu, strah ladjam in potnikom.

Dospeli smo v New York še-le drugega maja popoldne. S koliko radostjo smo pozdravili ogromen spomenik svobode na morju pred mestom. V daljavi se že vidijo visoke hiše, smo torej čim dalje bliže svojemu cilju. Sedaj nas je zopet preiskal ameriški zdravnik, ki se nam je na malem parniku pripeljal nasproti. Nekaj oseb ni pustil na suho. Kaj so s temi ukrenili, nisem zvedel. Mi, ki smo bili spoznani sposobnim za „amerikansko svobodo“, smo smeli pa takoj zapustiti ladjo. Poslovili smo se kratko od tovarišev-potnikov, s katerimi smo delili težave in veselje dolgih 19 dni. Razšli smo se in menda se ne bomo nikoli več videli. Na razne kraje se razprši ta ogromna množica 1200 ljudi in se izgubi v velikanski areni svobodne Amerike.

Potniki v medkrovju so prenočevali to noč še na parniku, drugi dan jih prepeljejo na otok Ellis Island, kjer jih zapro v nekako kletko, da nobeden nikamor ne more prej, dokler jih oblasti ne odpošljejo. To je potrebno, ker mnogoteri bi si sam ne vedel nič pomagati v tem 5milijonskem mestu in bi bil v nevarnosti, da se izgubi.

K sklepu še omenjamo, da je v Ameriki mnogo takih revežev iz ljube slovenske domovine, ki vse zapijejo. Ravno Slovenci se posebno odlikujejo v pijančevanju. To spravi naše ljudi na slab glas, ker Amerikanci so zelo trezni ljudje. Naj bi taki rajše ostali doma, saj če si doma pijanec, tudi v Ameriki ne bodeš boljši. Kako vrlo se držijo tukaj Slovaki in Poljaki, in ravno Slovenci bi morali biti najslabši?

Vsem bralcem „Našega Doma“ pošiljam pozdrave iz daljne Amerike.

Amerikanec.

Na črnogorskih tleh.

(Cetinje, 30. okt. 1912).

Na črnogorskih tleh!
Pozdravljena ti zemlja sveta.
Pozdravljena ti hrabra četa,
ki si za dom in rod svoj vneta.

Vasi so prazne, prazna sela.
Le starci, žene in otroci
doma so, druge vojska vzela,
šli so veseli s puško v roci.

Poklical kralj je svoje čete,
odzvali vsi so se veselo:
»Nad Turke, nad trinoge klete,
pustimo svojce, svoje delo.

Saj kliče gospodar nas sveti,
v imenu svete domovine;

želimo brate še oteti,
da bol i njim za veke mine!»

— in šli so na bojišče sveto,
v imenu svete domovine,
noseči davnih dni osveto
in up, da lepši dan zasine.

Zmaguje križ! Zmaguje četa.
Povrača davna se krivica.
Naprej, naprej ti hrabra četa,
s teboj je Bog, s teboj pravica!

Na črnogorskih tleh!
Pozdravljena dežela sveta,
Pozdravljena ti hrabra četa,
ki zмага ti je zdaj — osveta ...
Dragotin

Tudi ti.

Pred mano je letos,
Grob novi zaprt. —
Ah, tudi na tebe
Je dihnila smrt!?

Saj lani še bila
Kot bujni si cvet,
A letos si v grobu. —
Kaj mar ti je svet!

Kdo lani bi menil,
Da bitje mlado,
Čez leto bo strto,
Pod smrtno koso?

A kaj bi tožili,
Za tabo grenkó,
Saj mir ti je dalo
dobrotno nebó.

L ...

Konec Turčije.

Zgodilo se je nekaj nepričakovanega, nekaj, kar mora veseliti vsakega kristjana, zlas i pa vsakega Jugoslovana: naš mnogostoletni sovražnik Turek je ob koncu svojih moči, je poražen na celi črti, njegovega krvavega gospođarstva v Evropi je konec, dnevi Turčije so štetí.

Z nepopisnim in v zgodovini nepoznanim junaštvom se je posrečilo balkanskim narodom, da so premagali turškega trinoga na celi črti. Komaj mesec dni je poteklo, ko je bila Turčija še mogočna država, ki je nekaj pomenjala v zboru drugih držav in koje moč so vsi visoko cenili, a danes je majhna in brezpomembna ter zapuščena

na od vseh svojih nekdanjih zaveznikov čaka na smrtni sunek. Nekdaj je trepetala pred njo cela Evropa, sedaj pa trepeče ona za svoj obstanek. Od nekđaj velikanskega gospođstva v Evropi ji ni ostalo razun par obleganih mest, ki stoje pred padcem, nič, in v smrtnem strahu dela zadnje napore, da bi obvarovala vsaj svoje prestolno mesto Carigrad. Naj se ji to tudi posreči in naj makari zabrani, da se na ponosni Hagiji Sofiji v Carigradu, nekđaj najlepši krščanski katedrali na vzhodu, ne bo zablesketal zopet križ, naj se sklene mir, predno prodero Bolgari v Carigrad, vendar je Turčija za nas minula. Evropa se je otresla sra-

mote, da je polmesec vladal križu, in balkanski slovanski narodi vriskajo po 500letnem suženjstvu osvobojeni in oproščeni. Dolga, mračna, temna, krvava stoletja suženjstva so za njimi, a pred njimi se odpira svobodna prihodnost. Kdo bi se ne veselil tako velikih zmag? Blagoslovljeno bodi orožje balkanskih junakov, iz njihove krvi naj vzraste velika, ponosna in svobodna bodočnost balkanskih narodov. Za krst častni in svobodo zlato so stopali balkanski junaki neustrašeno v boj, zmagal je križ, priborjena je svoboda, hvaljen bodi Vsemogočni vodja vojskinih trum!

* * *

Nekaj podatkov o nadaljnjem poteku vojske.

Izmed mnogih važnih vojskinih dogodkov, ki so se izvršili v času, ko smo zašnjič pisali poročilo za „Naš Dom“, je najvažnejši velikanska bitka pri Lüle Burgasu. Po 5dnevni, nepopisno krvavih bojih — padlo je deloma mrtvih, deloma ranjenih 55.000 mož na obeh straneh — so Bolgari popolnoma porazili turško armado, ki se je v divjem begu in velikanskem neredu umaknila za utrdbe Kataldža, ki so zadnja obrambna postojanka pred Carigradom. Bežeče Turke so Bolgari neprestano zasledovali, prišlo je še do več krvavih bojov, tako, da so za Kataldžo prišli res že samo ostanke turške armade.

Kataldške utrdbe, ki se razprostirajo od Marmarskega morja do Črnege čez cel polotok, so dale Turkom priliko, da so se ustavili, in tu zbirajo sedaj svoje zadnje moči. Bolgari so jim sledili vkljub neprestanim bojem in nepopisnim štrapacem takoj za petami, in bije se že boj za kataldške utrdbe. Izid še ni znan, toda z gotovostjo se računa, da bodo zmagali Bolgari, ker je turška armada nesposobna za nadaljne boje.

Vsled bitke pri Lüle Burgasu, za katero so morali Bolgari združiti kolikor je bilo mogoče svojih moči, se niso mogli navaliti na Odrin s tako silo, kakor je potrebna za zavzeti take trd-

njave. Odrin, ki je po bolgarski armadi popolnoma odrezan od vseh strani, še ni padel. Pred njegovimi utrdbami se bijejo dan za dnem krvavi boji, v katerih se Turki hrabro branijo. Bolgari pa vkljub vstrajni obrambi Turkov vedno napredujejo in je padec trdnjave gotova stvar.

Lažje delo, kakor Bolgari, imajo Srbi. Po bitki pri Kumanovem se jim razpršena turška armada ni postavila nikjer več resno v bran. Skoro brez vseh večjih bojov so zasedli po Skoplju še Tetovo, Prizren, Gostivar, Kičevo, Veles, Stiplje in Prilep. Ena njihova armada prodira sedaj proti Bitolju, kjer bi znalo priti do večjih bojov, druga proti Adriji, kjer hoče zasesti nekatere albanske luke. Ker imajo Srbi pri svojem prodiranju lahko delo, so poslali del svojih vojakov na pomoč Bolgarom pred Odrin, drugi del pa gre pomagat Črnogorcem zavzeti Skader.

Črnogorci so zasedli v zadnjem času Peč in Diakovico, glavna njihova vojska pa oblega Skader, ki se še vedno hrabro brani.

Griki imajo tudi lahko delo in prodirajo skoro brez bojov. V začetku meseca so zavzeli luko Prevezo ob Jadranskem morju, dne 9. t. m. pa je njihova glavna armada brez boja zavzela Solun, kjer se je udalo 25.000 Turkov.

Potek bitke pri Lüle Burgasu in Bunarhisarju.

Boji na črti Lüle Burgas in Bunarhisar so se med 29. oktobrom in 2. novembrom vršili tako: Turška armada je štela nad 120.000 mož in je razpolagala s 300 topovi in 65 eskadroni. Tekom 5 dni trajajočega boja je turško desno krilo vedno prijemalo levo bolgarsko z namenom, da razdere stik z Lozengradom. Bolgarom pa se je posrečilo, da so radi svoje mogočne artilerije in sigurne infanterije pgnali sovražnika v beg in ga še zasledovali. Bojišče je bilo kakor s trupli posejano.

Tretjega dne je bolgarska sredina, ki jo je podpirala sila njenih to-

pov, začela z ofenzivo. Infanterija je naskočila z bajoneti utrdbe, o katerih se je mislilo, da so nepremagljive, in jih je zasedla, potem je začela preganjati sovražnika, ki je brez glave bežal pred bolgarskimi zmagovalci.

Petega dne je prešlo naše levo krilo, pomnoženo od svežih čet, k odločilnemu napadu, in je razpršilo sovražnika na celi črti, da je popustil svoje postojanke ter pobegnil. Bolgari so uplenili 42 brzostrelnih topov, več zastav, 150 vagonov z živili in municijo in 2 lokomotivi. Tudi več skladišč z živili je prišlo v njihovo last. Vjeli so 2800 Turkov.

Naše izgube so znesle v teh bojih 15.000 mrtvih in ranjenih, dočim se bliža število turških izgub številki 40.000. V tej bitki, ki jo smelo primerjamo oni pri Mukdenu, je bila turška armada skoro docela uničena. V neredu se je umikal sovražnik, ki se že ni mogel več držati na utrjenih postojankah med Čorlu in Sarajem in se je ustavil šele pri Čataldži. Turška artiljerija je tako pobita, da bo komaj mogla braniti Carigrad.

Strašne podrobnosti o begu turške armade pri Lüle Burgasu.

Posebni poročevalec „Grazer Volksblatt“ je dne 31. t. m. brzojavil svojemu listu iz Sofije: Celo mesto živi pod vtisom zmage pri Lüle Burgasu. Ne more se dvomiti, da je turška armada strašno poražena. Zdaj tudi stroga bolgarska cenzura dovoljuje poročati podrobnosti: Turško armado je prešinil strašen strah, ko so jo Bolgari vrgli. Discipline ni bilo nobene več. Zaman so se z revolverji in s sabljami vrgli turški častniki proti svojim vojakom, ki jih pa niso več ubogali, temveč so nastavili proti njim bajonete in pomandrali vsakogar, ki jih je oviral na begu. Ko so se turške množice ustavile, se je turški vojak boril s tovarišem, da je hitreje bežal. Veliko Turkov je padlo po orožju svojih tovarišev. Cesta v Čataldžo, po kateri so Turki bežali, je posejana z orožjem in z opravo, ki so jo Turki proč pometali.

Bolgari so takoj, ko so osvojili turško postojanko, pričeli poraženo turško armado poditi z vso silo z rezervami, ki pa so bile že hudo utrujene, kavalerija je pa pritislila z vso silo na bežečo turško armado. Turki niso bili več sposobni, braniti se, pometali so orožje proč, ni bilo mogoče vzdržati reda in vsa turška armada je podobna zmešani čredi. Zdi se, da je nemogoče urediti za odpor zmešano turško armado, ki je izstrašana in ne pozna nobene discipline več. Če bolgarska armada takoj ne udari na Carigrad, se mora upoštevati, da je bolgarska armada do skrajnosti utrujena. Bolgarska armada je pred bitko ob najslabšem vremenu z vso silo marširala brez počitka, da je mogla obiti turško armado, na kar se je pričela bitka, ki je trajala 80 ur. Tudi Bolgari so imeli velikanske izgube, ki se pa s turškimi izgubami niti primerjati ne morejo.

B o l g a r s k e i z g u b e.

Sofija, 4. novembra. Po dosedanjih sporočilih so imeli Bolgari v zadnjih bojih zelo velike izgube. V Sofiji sami leži nad 10.000 ranjenih, 1500 ranjencev je v oskrbi avstrijskega „Rdečega Križa“. Število ranjencev računajo na več nego 20.000. Od teh jih je bilo ranjenih pri Lozengradu 7000. Ena tretjina vseh ranjencev je težko ranjena. V vojnem ministrstvu izdelujejo sedaj listo mrtvih. Najbrže bo prekoračila število 4000. To veliko število se da razlagati iz tega, ker so dosegli Bolgari svoje velikanske uspehe večinoma z bajonetnimi naskoki. Od 1. in 6. pešpolka, ki imata svojo garnizijo v Sofiji in štejeta skupaj 7200 mož, je ostalo samo še 700 mož. Mnogo sofijskih rodbin plaka za svojimi sinovi in očeti. Poznejše bolgarske izgube, ki so bile zlasti pri Lüle Burgasu velike, v teh številkah niso vštete.

Č r n o g o r c i p r e d S k a d r o m.

Črnogorci še vedno oblegajo trdnjavo Taraboš in Skader, kjer je kakih 15.000 turških vojakov in najmanj toliko mohamedanskih Albancev. Reka Bojana je vsled deževja silno narasla in povodenj onemogočuje večje črno-

gorske uspehe. Obleganje napreduje zelo počasi, ker Črnogorci ne poznajo natančneje trdnjave, pred vojno niso marali vohuniti, kakor delajo vse druge države. Trdnjava je vrhu tega zelo dobro utrjena ter ima velike topove, dočim manjka Črnogorcem velikih oblegovalnih topov; zato so se, kakor poročajo iz Beograda, obrnili na Srbijo, da jim pošljejo oblegovalne topove, ki jih jim je poslala, in ob enem tudi del svoje armade.

Grozovitosti Turkov.

Sofija, 2. nov. Oficiozni „Mir“ poroča, da so Turki v Demirkissarju zaprli v vojašnico 200 Bolgarov in jo zažgali, da so vsi Bolgari zgoreli. V dolini Strume so privezali kmetje Turke na drevesa in ograje ter jih poklali.

Atene, 2. novembra. Turki so zažgali v Epiru 20 vasi, ki se imenoma navajajo. Masakrirali so moške, žene, starčke in otroke ter žene onečaščali.

Sofija, 2. novembra: Pri Odrinu je nek turški častnik, ki je padel, ustrelil v prsa dr. Eginova, ki mu je prihitel na pomoč.

Junaška Srbkinja.

Neki vojni poročevalec poroča: V vrstah srbskih četašev se je vojskovala tudi 19letna kontoristinja Sofija Jovanovičeva iz Beograda. Ko je bila proglašena mobilizacija, je prišla v „Narodno obrano“ in prosila, da bi jo sprejeli v kako četo. Seveda so jo odklonili z motivacijo, da ženskili ne sprejemajo, ali prihajala je vsak dan, prosila in žugala, da vse postreli, ako jo ne pustijo, in ko so ji rekli, da se žuganja ne bojijo, je zopet lepo prosila in jih nadlegovala toliko časa, dokler je niso sprejeli.

Slišal sem praviti, da se prav hrabro bori, ali svoje ženske narave vendar ne more zatajiti; ko je četa, v kateri se je nahajala, zavzela neko ob-

mejno turško utrdbo, so pobrali četniki puške, bajonete, municijo in razne druge vojaške reči, četašica Sofija pa — šalico za kavo, sladkor, petrolej in podobne kuhinjske reči.

Te dni sem jo videl v Skoplju. V hotelu „Sloboda“ je sedelo pri neki mizi nekoliko četnikov in med njimi eden prav mlađ in otročji. Začel sem dvomiti, da bi bil četnik moški in nagovoril sem ga takoj:

„Kako se kaj počutite, gospodična četašica?“

„Nisem nobena gospodična“, me zavrne in prav strogo pogleda.

„Bežite, no, saj se vidi na laseh, da so bili nekđaj daljši in da ste jih odrezali! Kaj hočete sedaj brez las? Ali Vam bodo zopet zrastli?“

Te je pa bilo gospodični četašici vendar že preveč in odgovorila je prav odločno:

„Ko sem šla na vojno, sem mislila, da se ne vrnem živa domov, in kje sem potem mogla misliti na lase...“

Dobro se je odrezala, dejala karabinko čez kolena in mi obrnila hrbet, ali v tem so prišli že nekateri drugi in gospodična četašica se je morala spustiti v pogovor in nam praviti o bojih in vojnih štrapacah. Reva, v enem mesecu je samo dvanajstkrat spala pod streho, drugače pa vedno pod milim nebom. Dobro se je odrezala gospodična četašica tudi, ko sem ji očital njeno žensko naravo, ker je vzela v turški utrdbi samo šalice za kavo, sladkor in petrolej; rekla je:

„To je bilo zelo koristno, ker te reči — posebno sladkor in petrolej — smo rabili, a moški se zato niso brigali...“

„Pa ste vzeli tudi metlo?“ sem jo vprašal.

„Metle ni bilo nikjer, ker turške nesnage menčda sploh ne poznajo metle...“

Razgled po svetu.

Napeto razmerje med Avstrijo in Srbijo. Poleg vojske zavzemlje v zadnjem času največ zanimanja napeto

razmerje med Avstrijo in Srbijo in iz tega izvirajoča nevarnost svetovne vojske. Srbija zahteva med drugim luko

ob Adriji, čemur se pa Avstrija iz neumevnih razlogov protivi. Naša, po nemških in madžarskih težnjah narekovana politika noče uvideti, da bi bilo za bodočnost Avstrije edino dobro, če bi živela z balkanskimi narodi v prijateljstvu in neti zato z raznimi, vesile nevrednimi šikanami proti nam na Balkanu sovraštvo, kar se že, in se bo še bridko maščevalo. V zadnjih dneh je napetost precej odnehala in smo lahko uverjeni, da ne bo prišlo do bojnih zapletljajev.

Državni zbor ima zopet zasedanje. Ravno tako zborujejo v Buđimpešti delegacije. Kaj posebno važnega se ni sklepalo in dogodilo.

Španski ministrski predsednik Canalejas -- ustreljen. V torek, dne 12. novembra je ustrelil anarhist Serrato španskega ministrskega predsednika. Canalejas je bil na licu mesta mrtev. Atentator je izvršil samomor. Španiji grozijo težki dnevi. Framasonski Ferrerovci dvigajo vedno drznejše svojo glavo; katoliški cerkvi se hoče zadati kot na Portugalskem smrten udarec.

Svobodomiselná portugalska republika postopa z monarhističnimi vjetniki tako barbarsko, da protestira celo dunajska židinja časopis „Neue Freie Presse“. Portugiška ječa „penitenciaría“ je že samanasebi tako grozna, da mora postati človek v njej bebec ali nor.

Naraščanje slovanskega življa na Pruskem. Na eni strani pojemlje prusko kmečko prebivalstvo, na drugi strani pa narašča na kmetih slovanski element. To naraščanje ima svoj vzrok v vednem pritoku inozemskih Poljakov in v vedno močnejšem prodiranju domačega, poljskega prebivalstva proti zapadu. V zadnjih letih je bilo na Pruskem legitimiranih inozemcev okoli 600 tisoč, od katerih je bila polovica poljska. Na kmečki stan je prišlo od te polovice čez 80%. K temu je prišteti še nelegitimirane Poljake, katerih pa ni mogoče natančno ceniti. Kakor izpričuje statistika, je število Poljakov v zadnjih 40 letih vedno naraščalo, tako

v vladnem okraju potsdamskem z enega odstotka na 12%, v okraju frankobrodskem z 1% na 9%, v okraju stralsundskem z 0'1% na 8%, v štetinskem okraju z 0'3% na 6%, v magdeburškem okraju z 3% na 21% ter v lehniškem z 10% na 22%. Lahko si mislimo, kako ta pojav nemške hakatiste napolnjuje s strahom. Torej prazno delo hakatistov.

V enem dnevu iz Evrope v Ameriko? Francoski zrakoplovec Védérines izjavlja, da bo zgradil motor, s katerim bo mogoče preleteti 300 km v eni uri in s katerim bo poletel spomladi iz Evrope v Ameriko v enem dnevu.

Velikanski top. V angleški livarni za topove v Picku v Cumberlandu preskušajo velikanski top, ki je namenjen za japonsko vojno ladjo „Kongo“. Ta velikanski top bo baje v stanu izstreliti kroglo, ki bo tehtala 14.000 kg, v daljavo na 24 km. Na daljavo 2750 m bo še prebila krogla, izstreljena iz tega topa, 55 cm debelo oklepno jekleno ploščo.

Oporoka v žepu stare suknje. V Jalti je nekdo kupil pri starinarju star suknjič, v čegar žepu je našel oporoko pred 20 leti umrlega bogatega trgovca Kuprijanova. V tej oporoki je zapustil Kuprijanov vse svoje premoženje 300.000 rubljev svoji soprogi Po smrti Kuprijanova niso našli nobene oporoke in so njegovo soprogo dediči odpravili le z malenkostno vsoto.

Zrcala na cestnih križiščih. Iz Londona poročajo o novi napravi za varnost avtomobilov. Na cestnih križiščih v Londonu poskušajo postaviti na visokih drogih zrcala, v katerih se zrealijo vse ceste, ki se tam križajo. Šofer vidi torej pravočasno, ali je cesta, po kateri hoče peljati, prosta ali ne. Tudi ponoči so ta zrcala zelo pripravna, ker se v njih pravočasno zrcalijo svetilke avtomobilov. O uspehih se bo moralo pa še-le pozneje poročati.

Novi angleški dreadnought. Spridhodnjim letom bodo pričeli Angleži graditi dreadnought, ki bo obsegal 30.000 ton. Ta nova bojna ladja bo imela nekako streho v varstvo proti bombam iz zrakoplovov; vozila bo 29 vozlov na u.

ro in bo opremljena s 14colnimi topovi. Tudi dimnik in ventilacijske cevi nove bojne ladje bodo zakrite z mrežami, da ne bodo mogli sovražni zrakovci va-nje metati bombe.

Krvav prizor v cirkusu. V Gyon-gyesu na Ogrskem se je ustavil cirkus, v katerem se je med drugim producirala ravnateljica z 20 levi. Nek večer je pa krotilka izjavila, da mora predstava z levi odpasti, kajti živali so nenavadno besne in razburjene. Tedaj se izmed gledalcev ponudi nek Wetter, ki se je silno rad bavil z levi, da on na lastno odgovornost izvede predstavo. Res je stopil v kletko, a tisti hip že planejo nanj levi, katerih eden mu pregrize želodec, da je na mestu umrl pred očmi prestrašenega občinstva.

Grozna družinska drama. Iz Kijeva poročajo: Sin kmeta Rjabuszina v vasi Chrystrow je bil 15 let v tujini, kjer si je prihranil nekoliko denarja, s

katerim se je vrnil domov, ne da bi prej kaj obvestil svoje stariše. Ko je prišel v domačo hišo, je našel samo sestro, ki ga pa ni poznala. Rjabuszin ji je pokazal svoje prihranke (ter ji dal 5 rubljev, da bi prinesla dobro večerjo, na kar se je vlegel k počitku, ker je bil utrujen od potovanja. Rjabuszin se ni dal spoznati svoji sestri, ki je povedala starišem, da je došel bogat tujec z mnogim denarjem. Polotila se jih je lakomnost in sklenili so vsi trije, da tujca umore. Stari Rjabuszin je šel prej v gostilno, da se napije poguma. Tu pa je izvedel od občinskega predstojnika, da je tujec njegov lastni sin, ki se je že preje zglašil pri občinskem predstojniku. Vesel je hitel domov, kjer pa je v svojo grozo izvedel, da sta žena in hči tujca že umorili. Ko sta morilki izvedeli, koga sta ubili, sta se obesili v skednju, stari Rjabuszin pa je znorel in so ga morali oddati v norišnico.

Orli.

Ptujska okolica. Naši vrli pradedje, kremeniti Slovenci so se velikokrat vojskovali s krvoločnim Turkom in tako junaško branili lepo našo slovensko domovino. Sedanji čas, tekoče dneve pa se slovanski narodi na Balkanu ognjevit in hrabro vojskujejo zoper Turke. Pa saj je, celo naše človeško življenje vedna vojska in bojevanje. Če ne z ognjem in svetlim mečem, ne svinčenimi krogli in z gromovitimi streli topov, pa je vojska zmiraj z bistrim umom in s peresom in velikokrat tudi v dejanju, za naše verske in narodne pravice. Kakor si kraljica ptič, mogočna orlica in orel spletata svoje gnezdo visoko v gorovju na ojestrem skalovju in visokih drevesih, ter morata velikokrat paziti z bistrim očesom za mladiče, ker sovažniki zalezujejo mlade orle. Kakor zalezujejo sovražniki ptičji zarod — orle, ravno tako se godi telovadni organizaciji »Orel.« Blati in psuje, se je in celo zlobno se piše o njej v malopridne časnike. Pa z božjo pomočjo in trdno voljo smo se postavili v bran »Ptujski Orli.« Komaj eno dobro leto delujemo, a že imamo lepe uspehe. Meseca avgusta si je sedem telovadcev oskrbelo »kroj — uniformo.« Prvič so se v kroju udeležili Slomškovih slavnosti Orlov dne 11. avgusta v Št. Jurju ob južni železnici in so tam tudi telovadili. V Ptuj so prvič v kroju nastopili na praznik Marijinega vnebovzeta dne 15. avgusta. Ta dan je vsako leto v celo dnevno čiščenje izpostavljeno presveto Rešnje Telo. Med pozno sveto mašo so

pristopili Orli k sv. obhajilu. Večerko ob sklepu pa so imeli »Orli« častno stražo. To je bilo res nekaj novega in krasnega v minoritski cerkvi v Ptuj. Udeležili so se v kroju tudi mladeniškega shoda in Slomškovih slavnosti dne 18. avgusta v Slivnici pri Mariboru in so tudi telovadili. Na praznik Marijinega rojstva dne 8. septembra so imeli Ptujčani: Tretji red, mladeniška in dekliška Marijina družba procesijo k Devici Mariji na Vurbergu. Tudi Orli v kroju so se je udeležili. Po večernicah pa so na cerkvenem prostoru telovadili, da se je vse čudilo. Da, kaj takšnega je bilo tisti dan prvokrat na staroznanem Vurbergu. Nadalje so se udeležili Orli v kroju Slomškovih slavnosti dne 22. septembra v Ormožu in so tudi telovadili. Pri veliki Slomšekovi slavnosti v Narodnem Domu v Ptuj dne 29. septembra je pri igri »Nekdaj in sedaj« sodelovalo pet Orlov, dva celo v kroju. Udeležili so se končno v kroju na Dornovi dne 6. oktobra najprej slavnosti v cerkvi pri večernicah, potem pa veselice »Slovenske Straže« in Slomškovih slavnosti. Je bilo ta dan res mrzlo in deževno vreme, pa mlade moči so tudi telovadile. Tako smo tekoče leto, po naših skromnih močeh, delali najbolj v Slomškovu proslavo. In Slomškovih nauk se hočemo držati vedno. Saj so tudi Slomšek nekatere naše očete in matere birmali. Torej, naj Slomškov spomin in duh živi zmiraj med nami Slovenci! Naša mladeniška četa je zgubila dva vrta člana: eden je odšel

k vojakom na cesarski Dunaj, drugi pa je zapustil slovensko domovino dne 5. oktobra in se je odpeljal v daljni svet k sorodnikom v Afriko v Aleksandrijo. Oba dva sta nam že poslala srčne pozdrave iz tujine. Imamo podučne sestanke in tudi se pridno vadimo v telovadbi. H koncu še srčna hvala vsem dobrotnikom, podpornikom in darovalcem. Bog jim tisočero povrni! Nadalje ponižno prosimo blaga srca še nadalnje naklonjenosti in podpore. Na Ptuju in v obširni okolici je treba najbolj

resnega in treznega življenja. Ravno tukaj se toči in prodaja na cente — alkohol, smrdljivi špirit, tukaj je gnezdišče slabega časopisa in žali Bog se celo širi luteranstvo, ter se tepta slovenski jezik in katoliška vera. Torej nas sovražniki obdajajo od vseh strani. Resnično silni boj! Saj je naše življenje vedna vojska. Mladenci, »Orli« le krepko naprej! Kličem s srčnim pozdravom: »Na zdar!«

brat »Višavski!«

Dekliški vrtec.

Bodimo odločne Slovenke, in pogumne braniteljice svete vere in nedolžnosti! Drage mladenke, zavedajmo se trojnega: 1. da smo krščanska dekleta; 2. da smo slovenska dekleta, in 3. da smo kmečka dekleta. Kot krščanska dekleta smo dolžne braniti sveto vero in našo dekliško čast! Organizirajmo se, da bomo znale zavrniti nasprotnika, ki bi si drznil, izpodbijati naše versko prepričanje in načela in blatiti našo dekliško čast. Da smo slovenska dekleta, smo lahko ponosne; kaj lepo se nanašajo na nas krasne pesmi, kakor: „Slovensko dekle“ in „Slovenka sem“ in druge. Zato nikar ne pustimo zaničevati svojega materinega jezika. Pa tudi kot kmečka dekleta se nam ni treba sramovati svojega stanu, ker je imeniten in nad vse druge stanove na svetu. Iz kmečkega stanu je največ svetnikov in največ dušnih pastirjev. Najslavnejši voditelji naroda so bili v kmečkih hišah doma. Saj pravi pesnik: „Kar mož nebesa so poslala, da večnih nas otmo grobov, vse mati kmečka je zibala, iz kmečkih so izšli domov.“ — Sklenimo torej me vse prijeti za orožje in sukajmo uma svetli meč, da se bodo uresničile lepe besede slovenskega pesnika: „In bodo združili otroci slovanski, se v rod velikanski, sovražnikom v strah. Oj takrat pa bodo mladenkam se vila, prekrasna vezila v preslavni spomin.“ — Torej na delo z združenimi močmi! Mnogo uspehov vam v tem delu želi

Marica.

Branimo dekliško čast! Mnogokrat zaidemo v slabo družbo, dasi ne po lastni krivdi. Tako n. pr., ko pridemo po

opravkih v liberalne gostilne ali prodajalne, v čakalnicah, v vlakcu, na potu, kjer se nam povsod vsiljujejo razni ničvredneži kot nadležne muhe. S svojim umazanim in nečednim govorjenjem nam nastavljajo zanjke, hoteč nam oropati najdražji zaklad — nedolžnost. Dekleta store najboljše, da se po možnosti ogibljejo takih nevarnosti, kajti: „Kdor nevarnost ljubi, v nevarnosti pogine!“ Ako imaš torej daljše potovanje, ali ako moraš ponoči sama na pot, vzemi si spremljevalko. Toda večkrat se primeri, da pridemo v tak položaj brez krivde. Kmečkim dekletom se ni mogoče izogniti raznim opravkom, tako n. pr. ko se turščica kožuha ali tare lan, ali ko se mane proso in ob drugih takih prilikah, ko se med navzočimi najde mnogokrat kakega pokvarjenega ničvredneža. V takih okoliščinah je najboljše, da smo prav resne. Če pa tudi to ne pomaga, potem, predrage tovarišice, nam je treba odločnosti in poguma, da nadležnega vsiljivega krepko zavrtnemo. — Nekje sem čitala to-le: „Na vojaških vajah si je nekdaš neki častnik dovolil nespodobno šalo s priprostim, a resnim kmečkim dekletom. Mislil je, da sme on uganjati šale, kakor se me zljubi. Naletel je pa prav slabo. Resno in pogumno dekle je prisililo gospodiču takšno zausnico, da mu je zatekel obraz. In gospodič, z zateklim obrazom in užaljenim ponosom, se obrne na majorja, hoteč si poiskati zadoščenja. Tu je še-le slabo naletel. „Pojdite se solit“, mu je dejal major, „mi imamo poč oblastjo moštvo, pa ne deklet!“ — Častnik pa je moral požreti jezico in dvoj-

no blamažo ter še par dni nositi na obrazu znamenje „junaštva“. — Tako bodimo tudi me, slovenska dekleta, resne, pogumne in srčne, kačar se nam bliža sovražnik nečolžnosti, ki je več vredna kot vsi zakladi sveta. Sv. Cita, ki je služila v gradu, je nekoč z vročim čajem polila služabnika, ko jo je ta samo prijel za roko. Zagrozila mu je, da ga naznani gospodu, in odslej je imela mir. Tudi me zagrabimo za korec vođe, ako je slučajno pri roki, da ohladimo padležnemu vsiljiveu preveliko gorečnost in da si zapomni, s kom je imel opraviti. Ne dovolimo, da bi že vsak „mlečnozobnež“ uganjal z nami nepotrebne šale ter s svojimi umazanimi rokami nam „čedil“ obleko. Bodimo resne! kajti že iz resnega obraza se bere, kako skrbimo za dušno lepoto. Dekleta pa, ki se vsaki stvar, vsaki besedi smejejo, nič ne skrbijo za sveto čistost, in za prešernim smehom pride kmalu jok. Prosimo pa tudi Boga za pomoč, da nas podpira s svojo milostjo v bojih življenja. Same iz svoje moči se pač ne moremo bojevati zoper svet in pekel, potrebujemo

pomoči od zgoraj. Zato pa tudi rade in pogostoma pristopajmo k mizi Gospodovi, da nas pokrepča nebeška mana zoper vse sovražnike naše nečolžnosti. — Pribežimo pa tudi pogostoma k Materi Mariji ter ji zaupno odkrijmo svoje srce, svoje slabosti in težave, proseč jo varstva in pomoči. „Dekle, ki ni pod Marijinim varstvom, bo v današnjih časih težko ostalo na potu kreposti!“

Zvonimira O.

Svetovalka. Naglica nikjer ni dobra, vsako važno zadevo je treba pred odločilnim sklepom — prespati. Vse to odobrava svetovalka. Kljub temu pa zavrnem, da žalibože mnogi zlorablja jo ta nasvet. Služi jim kot plašč, ki zakrije malomarnost in lenobo. Trdim, da porivanje na dolgo klop, odlaganje neizogibnih opravil, je še hujše zlo nego naglica. To drugo zlo se nahaja bolj pogostoma nego prvo, zato svetujem: „Kar lahko danes storiš, ne odlagaj na jutri!“ Ali imaš zagotovilo, da ti je jutrišnji dan še na razpolago? To vprašanje ti stavi

Svetovalka.

Društveni glasnik.

Vurberg. Cenjeni gospod urednik, privoščite tudi nam majhen kotiček v vašem cenjenem listu. Me smo sicer nekoliko zadremale, pa čisto zaspale se nismo. Dne 6. oktobra je imela tukajšnja Dekliška zveza svoj mesečni poučni shod. Najprej nas je pozdravila predsednica Paula Krell ova ter na kratko orisala Slomšekovo delovanje in obenem izrazila misel, da bomo s tem izkazale nepozabnemu vladiki najlepšo čast, če se bomo ravnale po njegovih zlatih naukih. Nato je tajnica Malka Minih navduševala dekleta, da naj se krepko bujujejo za pravice slovenskega naroda. Tovaršica Ana Minih je imela krasen govorček o snagi, za katero bi morale skrbeti posebno dekleta. Nato se predsednica zahvali govornicam, kakor tudi č. g. voditelju za njihove pomenljive besede, s katerimi so nas vspodbujali za pogosto prejetje sv. zakramentov, posebno prvi petek v mesecu. Potem smo imele zopet zborovanje dne 3. novembra. Predsednica je pozdravila došle članice, ter obenem govorila o sovraštvu in zavidevanju med dekleti, priporočala nam medsebojno ljubezen, da bi tako skupno delovale po geslu: vse za eno, ena za vse. Zatem je nastopila tajnica s kratkim govorčkom, v katerem je opominjala dekleta, da naj ne zane-

marjajo prostega časa, s katerim si lahko veliko pridobijo za boljšo podočnost. Tovaršica Julika Lah je pogumno nastopila s krasnim govorom, kaj naj branimo posebno me dekleta, da ostanemo časno in večno srečne; posebno je povdarjala, da naj spoštujemo materni jezik in rade prepevamo lepe slovenske pesmice. Odbornica Mica Pirnik je s pomenljivimi besedami svarila dekleta pred gizdavostjo. Tončka Lovrenčič je deklamirala lepo pesem »Rabeljsko jezero.« Častiti g. voditelj pa so nam v jedrnatih besedah razložili srčnost deklet na Bolgarskem glede vojne proti Turkom. Predsednica se izkreno zahvali vsem govornicam, ter zaključí zborovanje z besedami »Bog Vas živi.« Malka.

Velika Nedelja. Poročati mi je zopet nekaj o delovanju naše Dekliške zveze. Marsikateri si je že mislil, da se je naša zveza razkropila na vse strani, a vendar ni tako. Me še vedno delujemo, kolikor je v naših močeh. Dne 4. avgusta smo imele prav dobro obiskan sestanek. Č. g. voditelj vspodbujajo dekleta k pravico- in resnicoljubnosti, ter opišejo še nekatere čednosti, katere naj bi dičile posebno članico »D. z.« Predsednica M. Voršič vspodbuja dekleta k stanovitnosti. Bodimo zveste

hčrke Marijine. Nikdar se ne smemo sramovati; javno pokažimo, da smo hčerke naše nebeške matere, nosimo zvesto njen znak na svojih prsih, ter se zbirajmo pod njeno zastavo! Dne 29. septembra smo skupno z Mladeniško zvezo priredile Slomšekovo slavnost. Predsednik Kosi nam v krasnih besedah opiše delovanje in življenje Slomšekovo, ter njegove zasluge za slovenski narod. V njegovo proslavo se je predstavljala igra »Veseli god«, za tem so nastopala dekleta z deklamacijami. Vmes nas je kratkočasil tudi pevski zbor. Iz naše sredine smo zgubile v tem času zvesto članico »D. z.« Zakonsko zavezo sta sklenila vrl ženin Franc Rozman, organist in blaga ter pridna nevesta Amalija Hergula iz vrle krščanske slovenske hiše Hergulove v Mihovcih. Vlč. g. župnik so govorili zaročencema krasne besede v cerkvi in na domu. Amalija je bila večletna cerkvena pevka, za kar jo naj Bog poplača. Bila je tudi blagajničarka »D. z.« ter vzgledna članica Marijine družbe. Zato so ji zapele pevke v slovo lepo družbeno pesem, »Draga sestra bodi srečna.« V imenu zveze kličemo še na tem mestu vrlému paru: »Blagoslovi vaju Bog!« Tajnica.

Gornja Radgona. Tretje četletno poročilo Dekliške zveze gornjeradgonske. Naš sedmi poučni shod se je vršil dne 7. julija ob polnoštevilni udeležbi mladenk po sledečem vsporodu: 1. »Velegrajška himna«. Pesem pojo dekleta. 2. Terezija Vreča nam je kaj lepo opisala slovenska blagovestnika sv. Cirila in Metoda. 3. Marija Ferš nam je priporočala, kako naj porabimo čas mladosti in nas vspodbujala, da si naj sedaj v mladosti pridobivamo lepih čednosti, ker kar bomo sejale v mladosti, to bomo žele v poznejših letih. 4. Kako nam je živeti narodno med seboj, govorila Terezija Štefanec. Osmi poučni shod se je vršil dne 4. avgusta po sledečem vsporodu: 1. Dekleta so zapele dve krasni pesmi: »Rožic ne bom trgala« in »Jaz vem za deželo«. 2. »Čas mladosti«. Govorila Marija Ferš; kaj lepo nam je razložila, kako naj porabimo zlati čas mladosti. Kar si pridobimo v mladosti, nam ostane, tega nam nihče ne more vzeti. 3. Mladenka in čebela, govorila Anica Kusik. Jako mično je razpravljala, kako se naj učimo od čebelice: prvič ljubezni in spoštovanja do starišev in predstojnikov, drugič varčnosti in štedljivosti, tretjič devštva in čistosti, četrtič snažnosti in redoljubnosti, petič ljubezni do naroda. 4. »Dobra gospodinja, sreča družine«, govorila Mira Pintarič. Razpravljala je, kako naj skrbi mladenka, da bo domača hiša priljubljena njej in domačim. Biti mora desna roka materina. 5. Poraba časa, govorila Lizika Pelcl. »Minuta ki minila, ne bo se več vrnila.« Po tem pregovoru je govornica v dobro premišljenem govoru dokazovala, kako si naj razdelimo čas, da ga vselej dobro obrnemo in da še nam preostaja kaka minuta za dobro in koristno berilo v pouk in razvedrilo sebi in drugim. Veleč. g. duh. voditelj so nam pri vsakem govoru še podali krasne nauke; ob koncu so razložili vprašanja iz vprašalne škatle. Potem pa skoro v pol ure

trajajočem govoru temeljito in z vso odločnostjo odgovorili na nesramne napade zvezinih nasprotnikov, ki se zlasti v zadnjem času z neprimerno drznostjo zaganjajo v zvezo in njeno delovanje, pokazali so z resnimi besedami na kakšni podlagi je in mora ostati naša »Dekliška zveza«, namreč na versko—narodni. Za njihove prekrasne besede bodi njim iskrena zahvala. Dne 15. sept. je priredila Dekliška zveza evharistični shod, ki se je vršil po sledečem vsporodu: 1. »O Jezus ljubeznjivi«. Pesem, zapojejo dekleta. 2. »Le en pogled«. Pesem. Deklamuje Anica Gomilšak. 3. Evharistični odsek in članica Dekl. zveze, dialog, govorila Nežika Osojnik in Terezija Kovačič. V tem dvogovoru nas je prva govornica navduševala za pogosto sv. obhajilo in da mora biti vsaka članica Dekliške zveze tudi članica evharističnega odseka. Druga govornica pa nam je pokazala razne sovražnike in nasprotnike tistih, katere pogosto prejemajo sveto obhajilo. 4. »Gerko in prirsčno ljubim«. Pesem, zapojejo dekleta. 5. Pogosto sv. obhajilo in narodna mladenka, govorila Tončka Petovar. »Povej mi, s kom občuješ in povem ti kdo da si«. Po tem pregovoru izvaja govornica, kolike koristi je za narodno mladenko pogosto sv. obhajilo. Nas najboljši prijatelj je evharistični Kristus in pri njem naj išče narodna mladenka svetla, pomoči in tolažbe. 6. »Dan miru«. Pesem deklamuje Anica Kusik. 7. »Ljubljencu srca«. Igra v enem dejanju. Spisala Tončka Kovačič. Mlada deklica Bogomila je bila zjutraj pri sv. obhajilu, a sedaj bi rada darovala »Ljubljencu svojega srca« najlepših cvetk. Išče jih, pa jih ni. Kliče pomladne cvetke in prihite: 1. Lilija. 2. Šmarnica. 3. Vrtnica. 4. Marjetica. 5. Lipa. 6. Zimzelen, ki pomenijo: nedolžnost, ljubezen do Marije, ljubezen do Boga, ljubezen do domovine, ponižnost in stanovitnost. To naj daruje svojemu »Ljubljencu«. Ona tako stori in se mu popolnoma posveti. 8. V lepih besedah so vlč. g. duhovni voditelj navduševali dekleta k nadaljnjemu delu na odločno versko—narodni podlagi. 9. »Gledam te o Božje Srce«. Pesem, zapela dekleta. Na ta shod, ozir. slavnost nam je prinesla tudi predsednica ljutomerske Dekl. zveze prirsčne pozdrave od njihove Dekliške zveze. Dne 29. septembra je priredila naša Dekliška zveza Slomšekovo slavnost na vito gostilne g. Kampuša. V igri »Slomšek« ob 50-letnici njegove smrti so se poklonile vile, Slovenija in njene družice, ter slovenska dekleta v vezani besedi in prozi nesmrtnemu našemu Slomšku. Lepo so uprizorile igro »Marijin otrok«. Zlasti krasen je bil nastop baronice Potovšek (Terezija Vreča) in nje hčerke Lucije (Micika Vogrinec). Vmes so se deklamovale in pele Slomškovke pesmi. Nad vse krasen pa je bil slavnostni govor veleč. gospoda duhovnega voditelja Janeza Luskarja, ki so popisali v navdušenih besedah Slomška kot mladolinjuba, nam priporočali prebirati knjige njegovega življenja, njegove spise, ter se po njih ravnati. Udeležba sicer ni bila dovoljna, a kdor ve, s kakšnimi težkočami se ima boriti gornje-radgonska Dekliška zveza, se temu ne bo čudil.

Ti, šent peterska Dekliška zveza pa se ravnaj vedno po naukih tvojega č. g. duh. voditelja. Ne oziraj se na levo in ne na desno, ampak po začrtani poti neustrašeno naprej s svojim praporom, presv. Srcem Jezusovim! Tajnica.

Iz Savinjske doline. Prebiraje »Naš dom,« najdem med drugimi tudi dopis iz Dunaja. Na tem mestu Vam častitam in pozdravljam Vašo Dekliško zvezo. Naj obrodi stoteren sad in doseže zaželjene cilje Vaših želj. Naj blagoslovi Vaše delo On, v katerega imenu ste začele zbirati članice za ustanovitev Vaše zveze. Časti vredno za slovenska dekleta na Dunaju je, da ste se zjedinišle in vsadile prelepo cvetko jedinstvi, katera bo svoj čas pognala prijeten vonj, in vabila še druge mladenke k sebi, da skusijo, kako lepo je, če človeka usoda žene v tujino, a najde kraj, v katerem se lahko v družbi svojih, krepi v dobrem. Kličem Vam na tem mestu: Drage Slovenke, delujmo v edinstvi za naš slovenski narod! Pa nam zopet kaj kmalu poročajte o Vašem delovanju!

Vas prijazno pozdravlja
mladenka iz Savinjske doline.

Rečica. Naše izobraževalno društvo je priredilo v nedeljo, dne 27. oktobra Slomšekovo slavnost, ki je nad vse pričakovanje izborna uspeła. Skoraj vse trške hiše so bile v zastavah in močno streljanje možnarjev se je čulo od jutra do večera. Slavnost se je že pričela predpoldan ob pol 11. uri s pridigo in slovesno sv. mašo, katero je služil naš neumorno delavni, dobro znani prijatelj slovenske mladine in njen navdušeni organizator, preč. g. dr. J. Hohnjec ob asistenci veleč. gg. domačega župnika patra Vladimira in kaplana. Po večernicah smo se pa zbrali v veliki dvorani g. Štiglica; bilo je toliko ljudi, da jih je morala polovica ostati zunaj ali pa oditi domov. V imenu izobraževalnega društva pozdravi navzoče g. Anton Turnšek, ter odda besedo slavnostnemu govorniku dr. Hohnjcu, katerega je zbrano občinstvo z navdušenjem sprejelo. Njegove besede so izvale velikansko pritrjevanje. Prisrčne ovacije in ploskanje ob koncu govora so pričale, da so segale prepričevalne besede globoko v srce. Nato je govoril srčno pozdravljen g. kaplan Hohnjec ter navduševal mladino k nadaljni izobrazbi, ko zapusti šolo. Sledile so deklamacije: »Vesela pesem nedolžnega mla-

deniča«, »Mladeničev tovarišija«, »Popotnica vojaška«, »Slava Slomšku«. Med posameznimi deklamacijami so prav lepo in ubrano zapeli domači pevci, na kateri zbor so Rečičani lahko ponosni. Pozabiti ne smemo, omeniti lepega prizora, ki je ganil navzoče do solz, ko so nastopile tri male belo oblečene deklice s šopki v roki, katere so položile pod krasno ovenčani križ, poklekile, med tem pa je g. kaplan pel samospjev: »Molečemu dekletu«, s spremljevanjem harmonija. Ob koncu zahvali naš vrli g. Turnšek slavnostnega govornika v p. prisrčnih besedah ter prosi, da bi naj večkrat osrečil Rečico s svojim obiskom, zahvali nadalje tudi g. kaplana, kateremu gre vsa čast, da je priredil tako lepo slavnost. Nato so nastopili mladeniči kot diletantje, ter uprizorili igro: »Poštna skrivnost«. Sleherni igralec je svojo vlogo častno rešil. Ni bilo drugače, moral si se prav pošteno smejeti. Glavni povzročitelj smeha je bil seveda Matec Skrak. Vsa čast igralcem! Dan posvečen Slomšku na Rečici, ostane v neizbrisnem spominu vsem udeležencem. Dal Bog, da bi nauki, ki so se slišali ta dan, padli na rodovitna tla in obrodili bogatega sadu.

Šoštanj. Našo Dekliško zvezo je zadela bridka usoda. Kdo v naši fari ni poznal Ravljenove Pepe? S svojim lepim vzgledom, kakor tudi s požrtvovalnim delovanjem si je pridobila za versko življenje in izobrazbo naših deklet toliko zaslug, da bi bila naravnost nehvaležnost, ako bi se je v »Našem Domu«, glasilu zedinjene katoliške mladine, ne spominjali. Bila je prednica Marijine družbe od začetka, ko se je ustanovila, pa do svoje smrti nad tri leta, in ko smo osnovali Dekliško zvezo bralnega društva, je tudi tam pridno sodelovala, zadnji čas kot nje tajnica. Posebno skrb je imela tudi za otroke, pa tudi poseben dar, da je znala v njih srcih vcepiti ljubezen do Boga in njegove službe. Pri vsem, kar je storila, ni iskala časti in plačila ne drugega, kakor pri Bogu; upamo, da ga že uživa. Bolehala je že delj časa na pljučih, dne 18. oktobra pa je vrnila svojo dušo Stvarniku, pokopana je bila dne 20. t. m. Sijajna udeležba je pričala, kako ljubezen in spoštovanje je uživala med nami. Dal Bog, da bi našla tudi vrednih posnemovalk. N. v m. p.!

Drobtinice.

III. slovenski protialkoholni kongres je preložen s 17. novembra na 29. in 30. decembra. Vzrok je ta, ker sedaj vojska vsó pozornost in zanimanje nase obrača. Tudi je odšel dr. Krajec, ki je imel na kongresu predavati, v Beograd na pomoč. Do takrat je upanje, da se povrne in nam morda ve povedati kaj

zanimivega iz Srbije, kjer je protialkoholno gibanje močno razvito. Kongres je tudi zato preložen na božične počitnice, da se ga bodo lažje udeležili tudi učitelji in katehetje, za katere bodo v ponedeljek 30. decembra posebna predavanja.